

over en 4 $\frac{1}{2}$ eller 5 Td. Land Tilliggende. Det viser ogsaa, at den naturlige Udvikling af hele denne Sag gaar i Retning af ikke at komme ind paa alt for store Jordlodder, men at holde sig til det Forslag, som foreslaa i sin Tid fra Landbokommissionen — det var jo næsten det eneste, som Landbokommissionen fuldt ud var enig om — og som Regeringen oprindeligt havde foreslaaet. — Jeg vil dog tilføje, at da dette jo er en Skønsag, antager jeg heller ikke, at man fra begge Sider vil fastholde sit Standpunkt saa stærkt, at man ikke ved yderligere Forhandling om Sagen kunde opnaa Enighed. Men i Henhold til disse Betragtninger stiller altsaa Flertallet Ændringsforslagene under Nr. 4 og 5, der indskrænke Jordloddernes Størrelse til 3 a 4 Td. Land ikke under 2 og ikke over 6.

Ligesom hele Landbokommissionens Betænkning hviler paa Erklæringer fra de forskellige kommunale Styrelser i Landet, saaledes havde man ogsaa i det oprindelige Regeringsforslag ment at burde fastholde, at der i en Kommune ikke ved Sogneraadets Medvirkning skulde gøres Anstregelser for at skaffe en Jordlod, naar Sogneraadet var af den Formening, at der ikke i Sognet var Trang til en yderligere Forøgelse af den Slags Ejendomme. Det forstaar sig vel, Sogneraadet kunde ikke forhindre Oprettelsen af saadanne Ejendomme, men Spørgsmaalet var kun dette, om Sogneraadet skulde være pligtigt at bistaa denne Mand ved at skaffe en Jordlod, uanset at Sogneraadet har forment, at der ikke i Sognet var nogen Trang til en Forøgelse af den Slags Ejendomme. Man har derimod i det andet Ting strøget denne Bestemmelse med den Motivering, at man ikke gerne vilde kaste et saadant Stridsemne ind i Sogneraadene. Det forekommer Flertallet, at denne Begrundelse ikke kan staa ved Magt; thi det, der er Spørgsmaal om, er jo kun et Skøn, der skal afgives, og som maa underkastes et Overskøn af Amdsraadet, og der forekommer det Flertallet ret naturligt, at man ikke uden videre skal paatvinge Sogneraadene en Medvirkning til at fremskaffe Ejendomme af en Størrelse og Beskaffenhed, som de ikke anse for ønskelig. Vi have derfor tilladt os at stille Forslagene under Nr. 6 og 7, Forslag, som jo ganske vist ikke ere af de Hovedspørgsmaal, som komme i Betragtning ved denne Lov.

I det oprindelige Regeringsforslag var jo, som ærede Medlemmer ville erindre, Planen den, at Kreditforeningerne skulde træde ind som første Prioritetshavere i

disse Ejendomme og Staten saa tage den anden Prioritet, og Følgen deraf vilde da blive, at der, naar der blev Spørgsmaal om at tilvejebringe en saadan Lod, altid kom til at foreligge en regelmæssig afholdt Taksation. Da man nu i det andet Ting — som det forekommer mig med Føje — og med Regeringens Billigelse, antager jeg ogsaa — er gaaet bort fra at benytte Kreditforeningerne ved denne Sags Gennemførelse, har man overset, tror jeg, at denne Taksation paa Ejendommen, som bestemmer dens Laanværdi, svæver fuldstændig i Luften og egentlig slet ikke beror paa andet end paa et Skøn fra Sogneraadets Side. Det kan dog ikke efter Flertallets Mening gaa an, at Statskassen paa Grundlag af et saadant løst Skøn skulde indsætte i en saadan Ejendom efter vort Forslag $\frac{4}{5}$ af dens Værdi. Der maa i alt Fald i de Tilfælde, hvor Amtskommissionen finder, at der er Anledning dertil, foretages en Taksation, en virkelig Vurdering af Ejendommen med Besætning og Inventarium. Jeg antager ikke, at dette vil volde nogen Strid, thi vi tør gaa ud fra, at ogsaa det andet Ting vil erkende Rigtigheden heraf, saa meget mere som Flertallet her gaar ind paa, at Omkostningerne ved denne Taksation skulde afholdes af Statskassen, altsaa i Lighed med, hvad der sker, naar et Laan søges i Husmandskreditforeningen. At det er en nødvendig Foranstaltning for dog nogenlunde at sikre Statskassen, forekommer Flertallet utvivlsomt. I Henhold hertil have vi stillet Ændringsforslaget under Nr. 8.

Jeg kommer da til Ændringsforslag Nr. 10, som jeg ogsaa henregner til de væsentlige Divergenser, til de Punkter, som ere det andet Ting og Flertallet imellem. Jeg har allerede fremhævet, at Flertallet ikke kan gaa med til at betragte denne Foranstaltning, som her foreslaas fremmet, som værende en Gave til enkelte ærede Medborgere. Naar der derfor bortses fra de Omkostninger, som Staten jo nok kan bære, til Amtskommissioner, Taksation ved Tilvejebringelse af det Beløb, som overhovedet skal udlaaes, ved Udstedelsen af Obligationer, bør Staten have en billig Rente af sin anbragte Kapital, og Laanet maa afdrages paa rimelige Betingelser. Der bør, efter Flertallets Mening, ikke saaledes, som det andet Ting har vedtaget, kunne være Tale om, at en Del af Laanet skal være rentefrit, og heller ikke bør der være Tale om, at den Rente, som skal betales til Staten, er mindre end den Rente, Staten selv skal tilsvare. I Henhold her-